

Årsplan
2019/2020
Teoridel

Lov om Barnehager

1 Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

2 Barnehagens innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, her under samiske barns språk og kultur.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nyskjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Departementet fastsetter en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Orientering om rammeplan for barnehagen

Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogisk ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier eller tilsynsmyndighet. Rammeplanen retter seg derfor mot

- Barnehagens personale, som redskap for planlegging, dokumentasjon og vurdering
- Foreldre/foresatte, for å gi innsikt i barnehagens virksomhet og mulighet til medvirkning og medbestemmelse i henhold til barnehageloven paragraf 4
- Barnehageeier, som kan fastsette retningslinjer for lokal tilpasning av rammeplanen (paragraf 2) og som har ansvar for at den enkelte barnehage har de nødvendige rammebetingelsene
- Kommunen, som har ansvar for å føre tilsyn med at alle barnehagene i kommunen driver en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet i samsvar med lov og forskrifter (paragraf 16)

RAMMEPLANEN ANGIR:

- forpliktende mål som barnehagen skal arbeide etter.
- krav til kvalitet til det sosiale samspill.
- sju fagområder som alle barna skal få erfaring med i løpet av barnehageåret:
 - Kommunikasjon, språk og tekst
 - Kropp, bevegelse, mat og helse
 - Kunst, kultur og kreativitet
 - Natur, miljø og teknologi
 - Antall, rom og form
 - Etikk, religion og filosofi
 - Nærmiljø og samfunn

Pedagogiske hovedmål for arbeidet med barna

Innledning

I vår barnehage er det viktig at barna opplever trygghet, at de blir sett både av voksne og andre barn. Trygghet er en forutsetning for læring og utvikling.

Utvikling er en kontinuerlig prosess, et samspill mellom barnet og omgivelsene.

- * Gjennom handlinger i sitt nærmiljø merker barnet at det finnes en viss sammenheng og et mønster i tilværelsen.
- * Slike mønstre som gjentar seg i de hverdagslige hendelser utgjør byggesteinene i barnets forståelse av sin omverden.
- * Det omverdenen viser og gjør mot barnet får derfor stor innflytelse.
Det som dominerer i hverdagen vil også dominere i den kunnskap og forståelse barnet utvikler.

Barnet sitt selvilde blir formet i samværet med mennesker
de har et nært forhold til:

"Jeg oppfatter meg selv gjennom andre menneskers
reaksjoner på meg"

(G.H. Mead)

Trygghet:

- skal til for å våge å prøve ut nye ting, skaffe seg nye erfaringer.
 - skal til for å våge å vite, ta standpunkt og trekke konklusjoner.
 - skal til for å våge å hevde egne og andres meninger.
- Uansett alder og modning forutsetter trygghet at en har en viss grad av:
- oversikt over den sammenheng en befinner seg i. (regler, normer, relasjoner, årsak og virkning, evner og begrensninger)
 - gruppetilhørighet, - at en har mennesker rundt seg som bryr seg om en, stoler på en, trenger en og gir respons.
 - ferdigheter, - at en har muligheter/evne til å utføre det en setter seg som mål.

Dette er faktorer vi vil arbeide med i barnehagen.

Sosial utvikling

Med sosial utvikling menes utviklingen frem mot et individ som er i stand til å forholde seg til andre mennesker og å samhandle med dem. For å bli i stand til dette må barnet delta i en sosial læringsprosess. Denne prosessen kan ikke læres teoretisk. Det er bare sammen med andre at mennesket kan lære å forstå seg selv som et sosialt individ uavhengig av andre.

Mål for det enkelte barn:

- trygghet og trivsel
- positivt selvbilde
- tilhørighet
- kjennskap til sitt nærmiljø

Mål for forholdet barn - barn:

- omsorg
- nestekjærighet
- solidaritet
- evne til innlevelse (empati)
- samarbeid
- respekt

Den voksne må ha et aktivt forhold til barnas samspill, og være bevisst sin rolle som forbilde. Den voksne skal stimulere til prososiale handlinger, dvs. handlinger som har til hensikt å støtte, hjelpe eller være til nytte for andre.

Det skal jobbes bevisst for å forebygge krenkelser og mobbing, og ta på alvor barns oppfattelse av sin egen situasjon.

Emosjonell utvikling

Med emosjonell utvikling mener vi den følelsesmessige utviklingen fram mot det å bli kjent med sine følelser, og lære seg å uttrykke dem i akseptable former i forhold til andre.

Mål for det enkelte barn

- bli bevisst på sine følelser i forskjellige situasjoner, og å kunne sette ord på dem
- uttrykke følelsene gjennom lek og skapende aktiviteter.

Mål for forholdet barn - barn

- forståelse/respekt for andres følelser
- uttrykke følelser, uten at det skader andre
- medfølelse, innlevelse (empati).

Intellektuell utvikling

Med intellektuell utvikling mener vi den tankemessige utviklingen, best uttrykt gjennom barnets språk. Til grunn for språket ligger begrepsforståelsen. Den grunnleggende utviklingen er ikke ordene, men de konkrete opplevelsene barnet har, - som gir ordene innhold.

- Mål for det enkelte barn
- lære begrep og utvide forståelsen av begrepene, - gjennom konkrete erfaringer og opplevelser (samtale, spill, bøker, turer mm.)
 - oppøve hukommelsen
 - gi barnet trening i problemløsning gjennom bruk av sine erfaringer og resonneringsevne
 - trene opp den logiske tenkeevne, kunne trekke slutninger; fra handling til konsekvens.

Motorisk utvikling

Med motorisk utvikling mener vi utviklingen av det som har med kroppslig beherskelse / bevegelse å gjøre. Dette omfatter både finmotoriske og grovmotoriske ferdigheter.

- Mål for det enkelte barn
- lære å kjenne og beherske sin egen kropp
 - ut fra barnet utviklingsnivå vil vi trene finmotoriske og grovmotoriske ferdigheter.

Leiken

I løpet av barnehage dagen er det satt av mye tid til leik. Leik er et mål i seg selv. Ikke alle er klar over hvorfor leiken er så viktig for barnas utvikling.

Gjennom leik frigjør barna egne krefter, evner og anlegg. De prøver ut sine erfaringer, bearbeider sine opplevelser og utvikler sine tanker. Leik er den beste måten barn kan lære på til langt opp i skolealder. Leiken er lystbetont,- noe som er en viktig forutsetning for læring. Barn som fungerer godt i leik kan ha mange læringsmuligheter.

I barnehagen vil leik brukes fritt på barnas egne premisser. Dette kalles frileik / rolleleik. Et eksempel på rolleleik kan være "mor, far og barn".

I rolleleiken viser barna stor evne til å gå inn og ut av ulike roller. Dermed oppøves evnen til fleksibilitet.

Det er visse ferdigheter som må være tilstede for at barn skal kunne delta i rolleleik:

- Evne til å skille leik fra ikke-leik. (ha en felles forståelse av når det er på licksom)
- Evne til å abstrahere regler for samspill
- Evne til å identifisere et leiketema, utvikle det og godta forandringer underveis.

Den voksnes rolle blir i hovedsak å stimulere barna til å leike, tilrettelegge og tilføre impulser når det trengs. Den voksne kan delta i leiken på barnas premisser. For eksempel hjelpe barn som har behov for det i gang med leik, ved selv å være deltaker. Ikke alle barn er fortrolig med det å imitere / prøve ut andre roller i leik. Barn som har liten erfaring med rolleleik kan trenge litt hjelp av de voksne for selv å bli en aktiv deltager.

Regelleik og lagleik er en naturlig del av barnehagedagen, særlig for de eldste barna. Vi vil også nevne tilrettelagte leikeaktiviteter som bevegelsesleik / drama og formingsleik. Allsidig leik er et vilkår for at barna skal få utvikle sine muligheter.

VOKSENROLLEN

Vårt mål er at barna skal få møte voksne som går aktivt inn i samspill og lek. Samspillet mellom barn og voksne er avgjørende for den sosiale- og personlige utviklinga.

De voksne må ha evne og vilje til å skape trygge relasjoner. Barna skal oppleve tilgjengelige voksne som er positive, motiverende modeller. Barna skal bli møtt med anerkjennelse, omsorg og respekt. De voksne skal signalisere tro på at barnet kan og duger.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal bidra til at barna trives og opplever livsglede, mestring og en opplevelse av egenverdi, og den skal forebygge krenking og mobbing. Om et barn opplever å bli krenket eller mobbet, må barnehagen håndtere det, stoppe det og følge det opp.

De sju fagområdene som rammeplanen angir at barna skal få erfaring med i løpet av barnehageåret:

Kommunikasjon, språk og tekst

Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke budskap og å selv være avsender av et budskap.

Å samtale om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for utvikling av et rikt språk.

Tekst omfatter både skriftlig og muntlig fortellinger, poesi, dikt, rim, regler og sanger.

I løpet av barnehage dagen legger vi vekt på at alle barna skal bli sett og hørt. Barna lærer ord og uttrykk av hverandre og vi voksne er viktige språkmodeller.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barn er kroppslig aktive, og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Gjennom kroppslig aktivitet lærer barn verden og seg selv å kjenne.

Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Dette har betydning for utvikling av sosial kompetanse.

Godt kosthold og god veksling mellom aktivitet og hvile er som tidligere nevnt av betydning for å utvikle en sunn kropp.

Hovedmåltidet i barnehagen er smøremåltid, her får barna anledning til å smøre sin egen mat. Påleggene barna kan velge mellom er varierte og sunne.

Når det gjelder bursdagsfeiring i barnehagen, har vi valgt en sunn linje. Barna får velge mellom: fruktfat, grønnsaker med dipp, ostesmørbrød, pizza-rundstykker eller taco-rundstykker.

I tilknytning til uteområdet i barnehagen har vi et fint skogsområde, her får barna anledning til å bruke kroppen sin mer variert. I skogen har vi klatrenett, slengtau, trampoline og balansetau m.m.

Kunst, kultur og kreativitet

Barnehagen vil gi barna mulighet til å oppleve kunst og kultur og til selv å uttrykke seg estetisk.

Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. I barnehagen vil vi vektlegge at barna skal få utvikle sin kreativitet på ulike måter som for eksempel sang, dans og musikk, dramatisering og formingsaktiviteter.

Natur, miljø og teknologi

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær.

Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær.

Barna skal også få kjennskap til bruken av ulike tekniske hjelpemidler. Dette kan være Ipad, mobiltelefon; fotografering - digitale bilder m.m.

Antall, rom og form

Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse.

Barnehagen har et ansvar for å oppmuntre barns egen utforskning og legge til rette for tidlig og god stimulering.

Vi jobber med dette i samlingsstunder og i andre situasjoner gjennom dagen slik som borddekking, matlaging, rydding, sortering, lek, litteratur og dekorering av barnehagen.

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier og holdninger.

Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven.

Hatlebakken barnehage har utvidet kristen formålsparagraf, dette kommer frem gjennom måten vi jobber på. To ganger i uken har vi samlingsstund med kristent innhold, her tar vi for oss en del av fortellingene i bibelen og synger kristne sanger.

Visjonen vår forteller også noe om de verdiene vi ønsker å formidle til barna: «Det du vil at andre skal gjøre mot deg, skal du også gjøre mot dem».

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Barna skal medvirke i å utforske og oppdage nærmiljøet sitt.

Vi i barnehagen legger vekt på at barna skal få kjennskap til sitt eget nærmiljø. Barna får kontakt med lokalsamfunnet gjennom besøk i butikken, biblioteket, kirka, andre barnehager, tur på fjellet og bussturer m.m. I barnehagen har vi også besøk av personer fra lokalmiljøet og andre barnehager.

Progresjon - opplevelse av framgang

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve framgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehageinnholdet, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte muligheter til lek, aktiviteter og læring. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leiker, materiale og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer som er tilpasset erfaringene, interessene, kunnskapene og ferdighetene sine.

Personalet skal:

- Oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av
- Planlegge og legge til rette for progresjon i barnehageinnholdet for alle barn
- Bidra til at barna får mestringsopplevelser, samtidig som de har noe å strekke seg etter
- Legge til rette for fordypning, i gjenkjenning og gjentaking i innholdet og arbeidsmåtene til barnehagen
- Introdusere nye perspektiv og legge til rette for nye opplevelser og erfaringer
- Sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materiale, bøker, leiker, verktøy og utstyr - og gjøre disse tilgjengelige for barna.

Barnegruppa her i barnehagen har en alderssammensetting fra 1 år og opptil skolestart.

De yngste barna lærer av og «strekker seg» etter de eldre.

Vi deler inn barna i aldersinndelte grupper. Dette gjelder både i samlingstunder og i andre aktiviteter.

Det er med på å sikre at barna får delta i aktiviteter og opplegg ut ifra sitt modnings- og utviklingsnivå.

Vurdering og dokumentasjon

Evaluering av arbeidet i barnehagen er til hjelp for den videre planlegging.

En kontinuerlig evaluering vil medvirke til at barnehagen kan utvikle seg i riktig retning.

Evalueringsprosessen:

planlegging -> gjennomføring -> evaluering -> ny planlegging

Ved å evaluere vil vi finne ut om vi når de målene som vi satte oss, hva fungerte godt / dårlig, hvorfor dette osv.

Vurdering og evaluering vil skje gjennom:

- * iakttagelse i det daglige arbeidet ved observasjon av barnas aktivitet og interesse. f.eks. forholdet barn - barn og barn - voksen.

- * Gjennom samtaler med barna få høre hva de har opplevd / sitter igjen med etter de ulike aktivitetene.

Det er også ønskelig med tilbakemelding fra foreldrene om hvordan barna har gitt uttrykk for det de har vært med på i barnehagen.

- * På personalmøte og planleggingsdager.

- * Ved systematiske observasjonsmetoder.

- *Nytter vurderingsskjemaet TRAS, som står for: Tidlig Registrering Av Språkutvikling

Dokumentasjon i barnehagen:

- Vi henger opp månedsplaner i barnehagen. Her kommer det konkret frem hva vi skal gjøre hver uke.
- I løpet av hverdagen i barnehagen tar vi bilder av barna. Dette kan være i lek, på turer, under formingsaktiviteter og lignende.
- Hver dag skriver vi dagbok om det som har hendt. Denne henger ute i grovgarderoben, slik at alle foreldre/foresatte kan lese den. Dette vil kunne gi foreldre/foresatte hjelp i samtalen med barna, om hva de har gjort denne dagen
- I barnehagen lager barna ulike produkt. Dette vil kunne dokumentere det barna har gjort.
- Gjennom referat fra møter internt og eksternt, vil vi dokumentere det vi har tatt opp.
- Barna har en egen barnemappe. Den inneholder barnetegninger og produkt som barna har laget i barnehagen.

Barns medvirkning i barnehagen

Det er viktig at vi i barnehagen støtter opp under barna sin rett til å komme med egne meninger. Hvert enkelt barn må bli sett og hørt i barnehagen, hvert barn er unikt.

I vår barnehage kommer dette frem gjennom:

- Samtaler med barna der de får komme med forslag til hva de har lyst å gjøre i barnehagen. Vi prøver å innfri ønsker fra barna.
- Smøremåltidet som vi har hver dag. Her får barna komme med sine ønsker om hva de vil ha på maten sin.
- Barna må ta hensyn til hverandre i barnehagen. Dette gjelder i lek, vente på tur og ellers gjennom daglige aktiviteter.
- Ordensbarn - barna får hver sin dag være med på å dekke bord, velge bordvers og ringe med bjella for rydding ute.

Plan for kompetanseheving og intern personalutvikling

Det er en målsetting at all kompetanseheving og kvalitetsutvikling skal føre til at:

En styrker kvaliteten på voksne sitt møte med barn.

En drøfter og vurderer konsekvensene av rammeplan på egen arbeidsplass.

En må ta del i lokalt utviklingsarbeid og gjennom det fornye sin praksis.

En må ta del i rettleiding knyttet til egen praksis.

En må utvikle kunnskap og arbeidsformer i samarbeid med kollegaer.

(Jfr. Kultur og oppvekst i Sula)

Personalet i barnehagen deltar på kursdager og andre tiltak i Sula Kommune.

Personalutvikling

Den mest avgjørende kompetansehevinga er den som skjer på arbeidsplassen når personalet utfører arbeidsoppgaver, nytter ulike arbeidsmåter, opplever, gjør egne erfaringer, tenker over og drøfter dette sammen med de andre i personalgruppa.

Annet personalutviklingsarbeid:

- Styrer deltar på fagmøter i Kultur og oppvekst-sektoren i kommunen.
- Pedagogiske ledere deltar på pedagog-kafe` arrangert av Sula Kommune.
- Tar her opp ulike fagområde og fagfelt.
- Felles kursdager for alle barnehageansatte i Sula.
- Temabaserte personalmøter - tar opp sentrale tema som er aktuelle i barnehagearbeidet.
Eks. Grensesetting, språkutvikling m.m.
- Førstehjelpskurs og andre aktuelle kurs.

Vi nytter vurderingsskjemaet TRAS i forhold til språkutvikling hos barn.

Dette verktøyet gir økt kunnskap om språkutvikling og forhold som har sammenheng med språket.

Det kan være med på å registrere eventuelle språkvansker så tidlig som mulig og sette i verk tiltak.

Markering av kulturelle arrangement i lokal samfunnet

I løpet av tiden i barnehagen får barna innblikk i noen av de kulturelle tingene som skjer i lokalsamfunnet vårt. Ting vi kan være med på:

- Markering av barnehagedagen.
- Deltakelse på ulike teater forestillinger.
- Lage engler/stjerner til kirken i forbindelse med julegudstjeneste.
- Barnehagen går under egen fane i 17.mai toget.
- En av dagene rett før 17. mai øver vi sammen med de andre barnehagene i Langevåg, og går i tog med musikk-korps i Langevåg sentrum.